

MFAS MAGAZINE

RENDEMENT
VOOR DE
BELASTINGADVISEUR

Pagina 4

Diana Dutilh:
financieel planner en
topscheidsrechter

Inhoud

Pagina 3
Geen vernieuwing zonder fouten

Pagina 4
Diana Dutilh: financieel planner en topscheidsrechter

Pagina 5
RB'er draagt praktijk over tegen omzetrecht

Pagina 7
MFAS verwerft belang in FiscAlert Magazine

Pagina 9
Foto/illustratiewedstrijd met als thema oudedagsvoorziening en estate planning

Pagina 11
De inspecteur mag navorderen als de aangifte een verzorgde indruk maakt

Pagina 14
Legitieme portie en finaal verrekenbeding

Pagina 16
MFAS scheelt rekenwerk

Het gratis MFAS magazine verschijnt elk kwartaal en is bestemd voor onze gebruikers, prospects en andere relaties.

U kunt zich voor de reminder dat het magazine is verschenen aanmelden op onze website: www.mfas.nl.

Artikelen uit het magazine mogen worden overgenomen mits met bronvermelding.

MFAS/Meijer Fiscale Adviessystemen bv

Postbus 1013 | 2340 BA Oegstgeest

☎ 071 5190064

✉ info@mfas.nl

🌐 www.mfas.nl

Geen vernieuwing zonder fouten

De nachtmerrie voor een belastingadviseur is het maken van die ene grote fout met mega financiële schade voor de klant. Schade waarvan de rekening natuurlijk op het bordje van het kantoor en/of de verzekeraar terecht komt.

Denk aan het vergeten van de overdrachtsbelasting bij een herstructurering, waardoor de klant 8% belasting over de waarde van het verschoven vastgoed moet aftikken. Zo was er de belastingadviseur die bij een omzetting in een bv-structuur het zo had geregeld, dat de doorbreng in de dochter-bv buiten fiscale eenheid tegen creditering gebeurde. Klassiek is ook de fout dat gestort agio zonder omweg belastingvrij wordt terugbetaald aan de aanmerkelijkbelanghouders. Als dergelijke fouten door een ander worden gemaakt, kan dat leedvermaak opleveren; wat een sukkel! De adviseur die nog nooit een fout heeft gemaakt, moet echter nog geboren worden. Wees dus maar voorzichtig met dat leedvermaak. De goden zullen je straffen.

Ongeveer 10 jaar geleden overkwam mij het volgende. Het ging om een erfeniskwestie met ruziënde erfgenamen. Er was sprake van twee holdings en een werkmaatschappij: een holding van de erflater en een holding van de zoon. De holding van erflater had een aanzienlijke

vordering op de werkmaatschappij. Met betrekking tot de BOR stelde ik dat die vordering niet als ondernemingsvermogen kwalificeerde. Ik vond van mezelf dat ik erg goed in de BOR zat en bracht dit met de nodige stelligheid. De adviseur van de tegenpartij deelde mijn mening niet en liet zich niet van zijn standpunt afbrengen. De vordering was volgens hem wel degelijk ondernemingsvermogen. Die adviseur was een accountant. 'Hoe kon hij nou denken het beter te weten dan ik', dacht ik. Tijdens een bijeenkomst liet hij mij de schriftelijke bevestiging van zijn standpunt door de Belastingdienst zien. Zou de Belastingdienst het dan ook verkeerd zien? Nadere studie wees uit dat ik verkeerd zat. Voor de toetsing aan het ondernemingsvermogen wordt het vermogen van een dochter geconsolideerd in de holding. Dat heeft tot gevolg dat de vordering als ondernemingsvermogen wordt beschouwd. Voor 50% verdwijnt de vordering als gevolg van de consolidatie en voor 50% wordt het buitenvennootschappelijk ondernemingsvermogen. Dat deed wel even pijn. Gelukkig was er geen financiële schade, alleen aan mijn ego. Door mijn uitglijder ging ik een beetje af bij de cliënt. Dat was natuurlijk niet fijn. Ik denk dat iedereen weleens zo iets heeft meegemaakt en dat is ook helemaal niet erg. Waar mensen werken, worden fouten gemaakt. Dat is op zich niet erg, als je er tenminste maar van leert.

Fouten zijn ook inherent aan het ontwikkelen van nieuwe oplossingen. Verbetering gaat gepaard met fouten. Iemand die alleen dingen doet die volkomen risicoloos zijn, maakt geen fouten. Maar hij zal ook weinig klaar spelen. Het positief omgaan met fouten is belangrijk voor de bedrijfscultuur. Bij grote organisaties worden fouten vaak onevenredig afgestraft met als gevolg dat personen komen bovendrijven die weliswaar solide, maar ook fantasieloos en behoudend zijn. Daarom zijn grote bedrijven voor innovaties veelal aangewezen op kleine bedrijven met even geniale als stront-eigenwijze ondernemers. Als je de biografieën van Steve Jobs en Elon Musk leest, zie je dat hun fantastische resultaten door zeer veel fouten, missers en bijna faillissementen vooraf zijn gegaan. Eigenlijk moet je zeggen dat die resultaten mede dankzij die fouten en missers zijn bereikt.

Henry Meijer
Directeur
MFAS/Meijer Fiscale
Adviessystemen bv

Diana Dutilh: financieel planner en topscheidsrechter

Diana Dutilh is sinds 2017 één van de docenten van de MFAS cursus financiële planning. Zij is haar carrière in 1993 begonnen bij ABN AMRO en in 2008 op een hele bijzondere manier het zelfstandig ondernemerschap ingerold. Diana heeft op hoog niveau aan waterpolo gedaan. Nu is zij scheidsrechter en fluit internationale wedstrijden.

Toen in 2008 een Nederlandse damesploeg de gouden medaille won op de Olympische Spelen te Peking, vroeg de coach van het team haar advies. Hij ging opeens goed geld verdienen, zodat oprichting van een bv raadzaam leek. Hij stond erop haar daarvoor te betalen. Dat bracht Diana op het idee te kiezen voor het ondernemerschap. Ze had uitgerekend dat met een maandelijkse bijdrage van €1.500 aan de huishoudpot het moest kunnen. Dat leek haar wel haalbaar. In het bankwezen brak de Lehman-crisis uit, wat in het bankwezen tot de nodige paniek leidde. Na afloop van de zomervakantie besloot ze tot verbazing van haar leidinggevende de stap te zetten. Inmiddels runt zij een succesvol kantoor met 12 mensen in Rotterdam. Over haar bijdrage aan de huishoudfinanciën hoeven haar echtgenoot en dochter zich geen zorgen te maken.

Diana vindt het leuk om naast de advisering les te geven, wat ze behalve voor MFAS doet voor

het SRA en Dukers & Baerlemans. “Het lesgeven houd je scherp. De soms onmogelijke vragen van de cursisten zetten je aan het denken.” Diana heeft als specialisme estate planning. Zo heeft ze menig cliënt tot het maken van een (levens)testament aangezet.

We vroegen haar wat ze zoal tegenkomt in haar praktijk. “Dat is nogal veel en heel verschillend. Het gaat erom dat cliënten optimaal met hun geld omgaan. Zo ontvingen we vorige week twee samenwonende mannen met ieder een eenmanszaak, waarmee ze ieder meer dan anderhalve ton verdienen. Ze willen een woning van €1 mln kopen. Dat blijkt geen probleem te zijn. In dergelijke gevallen kijk ik ook altijd naar de financiële en fiscale gevolgen van plotseling overlijden en fiscale optimalisering. Wij gebruiken daarvoor het rekenmodel financiële planning van MFAS, waar we goed mee uit de voeten kunnen. Dit rekenmodel staat trouwens ook centraal bij de cursus van

MFAS die ik geef. Dan is het natuurlijk wel handig dat je er zelf mee werkt. Wat die twee mannen met hun eenmanszaken betreft, wijs ik op de besparing die mogelijk is door over te gaan naar de bv. Met behulp van MFAS is die besparing snel te bepalen.” “Ik ben bezig met een cliënt die in het verleden een grote ontslaguitkering in een bv heeft ontvangen. Hij bereikt binnenkort de AOW-gerechtigde leeftijd, waardoor de uitkeringen moeten ingaan. Een groot deel van het kapitaal is gebruikt ter financiering van de woning. De vraag komt dan op waar het geld vandaan moet komen. Herfinanciering bij de bank is een optie. Uiteraard kijken we ook naar afkoop.”

Op het gebied van financiële, fiscale en estate planning is genoeg te doen. Wat het fluiten van waterpolowedstrijden betreft, verwacht ze niet daarvoor binnenkort naar Moskou af te moeten reizen. Eerst komt het kampioenschap van Nederland.

RB'er draagt praktijk over tegen omzetrecht

Als goodwill tegen een winstrecht wordt overgedragen, kan de opbrengst wel 30% hoger uitvallen. Dat is wat onze professionele intuïtie ons ingeeft. Wij zullen dat illustreren met een verzonnen verhaal over een oudere RB'er, die zijn cliëntenportefeuille overdraagt aan een jongere RB'er.

Belastingadviseur Coen van Welle is in 1995 voor zichzelf begonnen. Zijn praktijk telt 50 cliënten die gemiddeld nogal op leeftijd zijn. Zijn cliëntenbestand is al jaren aan het krimpen, voornamelijk door overlijden. Zo bedroeg zijn omzet in 2021 €80.000, terwijl dat in 2016 nog €110.000 was. Coen wordt dit jaar 70 en heeft na lang wikken en wegen besloten te stoppen. Ria Stoffers, die hij van zijn RB-kring kent, is geïnteresseerd in overname van zijn cliënten. Coen zou zijn cliënten eventueel zonder tegenprestatie kunnen overdragen. Hij heeft namelijk voldoende oudedagsvoorziening en spaargeld. Maar het lijkt hem redelijk er een vergoeding voor te vragen. Hij denkt aan €50.000. Ria voelt er echter niet voor dit bedrag neer te tellen. Zij heeft onvoldoende middelen om het bedrag in

een keer te betalen en vraagt zich af of de praktijk dit bedrag wel waard is. De gemiddelde leeftijd van Coens klanten is immers hoog. En misschien ontstaat er geen klik tussen haar en die cliënten. Daar staat tegenover dat zelfs bij een afnemende omzet, zij de koopsom al binnen een jaar terug zou moeten kunnen verdienen.

Nadat zowel Coen als Ria over deze kwestie met anderen hebben gepraat, komen ze tot de afspraak dat Ria gedurende 5 jaar 25% van op de klanten van Coen te halen omzet aan hem zal afdragen. Stel dat de omzet op de klanten met 10% per jaar daalt, dan ontvangt Coen in totaal €70.000. Dat is maar liefst 40% meer dan de €50.000 waar Coen aan dacht.

jaar	verwachte omzet	betaling winstrecht
1	€72.000	€18.000
2	64.000	16.000
3	56.000	14.000
4	48.000	12.000
5	40.000	10.000
Totaal		€70.000

Voor een dergelijke afspraak moeten partijen vertrouwen in elkaar hebben. Coen moet erop kunnen vertrouwen dat Ria de desbetreffende omzet eerlijk zal rapporteren. Hier lijkt dat niet zo'n probleem. Het gaat immers niet om een wereldbedrag en Coen is er niet van afhankelijk.

Hoe verloopt deze afrekening fiscaal? Stel dat in plaats van een omzetrecht een bedrag ineens was afgesproken en dat Ria dat (deels) schuldig zou blijven. Coen zou dit als stakingswinst moeten verantwoorden en zou er dus ineens met de fiscus over moeten afrekenen. Ria zou de schuld op haar balans moeten opnemen en zou het bedrag als goodwill moeten afschrijven in 10 jaar. Coen zou vervolgens de vordering op Ria in box 3 moeten verantwoorden. Hoe zo'n vordering in de nieuwe box 3 zal worden behandeld, is overigens nog niet bekend.

Hier is sprake van overdracht van een onderneming (lees: klantenbestand) tegen een omzerecht. Ik ga ervan uit dat een omzerecht in het kader van goed koopmansgebruik hetzelfde kan worden behandeld als een winstrecht. Op basis van oude jurisprudentie mag de ondernemer ervoor kiezen de winst te verantwoorden naarmate de termijnen worden ontvangen.¹ Zeg maar op kasbasis. Aan Coens fiscale ondernemerschap komt een einde, maar hij zal nog wel 5 jaar lang winst uit onderneming genieten.

Het gangbare standpunt was dat op de winstrechttuitkeringen de mkb-winstvrijstelling niet van toepassing is. Een ex-ondernemer die uit zijn voormalige onderneming winstrechttuitkeringen geniet, is namelijk geen ondernemer meer en deze vrijstelling is voorbehouden aan ondernemers (art. 3.79a IB). Op grond van HR 12 oktober 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0947 moet de vrijstelling evenwel toch van toepassing worden geacht. In dat arrest overwoog de Hoge Raad namelijk dat de mkb-winstvrijstelling van toepassing is op (stakings)winst die wordt verantwoord in enig jaar dat volgt op een jaar waarin de onderneming voor rekening van de belastingplichtige werd gedreven en die als voordeel uit die onderneming wordt verkregen.

De overdracht van een klantenbestand tegen omzerecht heeft meerdere voordelen.

Coen mag er overigens ook voor kiezen ineens af te rekenen over de waarde in het economische verkeer van het omzerecht (en het vervolgens tot zijn box 3-vermogen te rekenen). Coen kiest daar

niet voor en zal op kasbasis voor de termijnen worden belast als nagekomen winst uit onderneming. Ria zal jaarlijks een deel van haar omzet afdragen. De desbetreffende bedragen zijn bij haar niet belastbaar. Goodwill zou ze in 10 jaar moeten afschrijven. Nu betaalt zij de goodwill feitelijk in 5 jaar, waardoor de aftrekpost in feite naar voren wordt gehaald. Een prettige bijkomstigheid.

De overdracht van een klantenbestand tegen een omzerecht heeft dus meerdere voordelen. Psychologisch werkt het anders uit dan een reguliere overdracht. De overdrager blijft nog enige tijd betrokken en zal daardoor een extra motief hebben de overnemer te ondersteunen. Bij zoiets persoonlijks als een klantenbestand kan dat heel belangrijk zijn. Coen zal Ria bij zijn klanten aanbevelen, wat zowel in Coens belang is als in dat van Ria. De keerzijde is dat Coen nog niet echt afscheid kan nemen van zijn praktijk. Als hij dat per se wil, zal hij de voorkeur geven aan overdracht tegen een vast bedrag.

¹ HR 6 juli 1983, ECLI:NL:HR:1983:AW8831.

FiscAlert voor de gebruikers van MFAS om meerdere redenen interessant.

MFAS verwerft belang in FiscAlert Magazine

In 1995 startte Piet Bloemink FiscAlert Magazine als onderdeel van zijn LegioLease. Piet had het als creatief ondernemer diverse malen met de fiscus aan de stok gehad. Onderdeel van het concept was daarom het bieden van gratis hulp bij conflicten met de Belastingdienst. Hoofdmoot van het concept was het tijdschrift dat zich richt op fiscaliteit, beleggen en personal finance. Het verschijnt 10x per jaar.

Hoofdredacteur en directeur werd Henry Meijer, die dat combineerde met het een jaar eerder gestarte MFAS/Meijer Fiscale Adviessystemen. In 1999 droeg hij zijn functies over aan Marcel Piket. Henry en Marcel kenden elkaar van EY Amsterdam, waar ze enige tijd kamergenoten waren.

Sinds 2011 is het Amerikaanse Hearst eigenaar van FiscAlert. In mei 2021 kondigde Hearst aan afscheid te willen nemen van een aantal titels, één daarvan was FiscAlert. Een groot aantal geïnteresseerden meldde zich, waaronder Marcel samen met Kapé Breukelaar en Henry Meijer. In januari 2022 heeft dit tot een overname geleid, met Marcel als meerderheidsaandeelhouder en Kapé en Henry als mee-investeerders.

Henry Meijer is dus 23 jaar naar zijn vertrek weer terug, zij het op de achtergrond als investeerder en denkt mee om het concept verder uit te bouwen. Ook zullen de lezers in iedere editie een artikel van zijn hand tegenkomen.

FiscAlert heeft een oplage van 37.000 is daarmee één van de grootste financiële tijdschriften van Nederland. Het wordt gelezen door een brede lezersgroep, bestaande uit zowel particulieren als ondernemers. Geschat wordt dat zo'n 5.000 abonnees werkzaam zijn in de financiële sector en de (fiscale) adviespraktijk. Onderwerpen die aan bod komen zijn belastingen, huis & hypotheek, pensioen, schenken & erven, verzekeren, sparen en beleggen. Daarnaast wordt ingespeeld op de

actualiteit en ontwikkelingen in de financiële markten. Meerdere pagina's behandelen vragen van abonnees over bijvoorbeeld schenken op papier, familiehypotheek en de eigen bijdrage WLZ. Abonnees kunnen terecht bij een telefonische helpdesk met vragen over fiscaliteit, hypotheek, sparen, beleggen en estate planning. FiscAlert kent een unieke abonnementsformule. Elke abonnee ontvangt na een jaar een betaalverzoek en bepaalt zelf wat het abonnement hem waard is geweest. De achterliggende gedachte is dat iemand die dankzij het tijdschrift of de helpdesk €2.500 heeft bespaard, waarschijnlijk een hogere vrijwillige bijdrage zal willen voldoen dan iemand die slechts €250 heeft bespaard. Vanaf een bepaald bedrag wordt een cadeau aangeboden in de vorm van bijvoorbeeld een wijnpakket.

Wij denken dat FiscAlert voor de gebruikers van MFAS om meerdere redenen interessant is. Het is in de eerste plaats goed om te weten wat uw cliënten lezen. U bent dan in ieder geval voorbereid op mogelijke vragen die naar aanleiding van het blad worden gesteld. Veel informatie zal trouwens ook voor u als professional nieuw zijn. Ludiek is de test van 7 multiple choice vragen waarmee u uw kennis kunt testen. Ook belastingadviseurs hebben hier nog een hele kluit aan.

Hebt u interesse?

Meldt u aan als abonnee op
abonnement.fiscalert.nl

foto: Anke Giesselink, Ingrid Morshuis

Foto/illustratie- wedstrijd

met als thema oudedagsvoorziening en estate planning

Voor dit magazine en onze cursusfolders hebben we regelmatig behoefte aan foto's en illustraties. Op het internet zijn heel veel foto's en illustraties te vinden die (tegen betaling) gebruikt kunnen worden voor drukwerk, web, interactieve media, mobiele apparaten enzovoort.

Bij een artikel over bijvoorbeeld hardlopen, is het eenvoudig om geschikte foto's te vinden. Het wordt lastiger als het gaat over iets abstracts als estate planning oudedagsvoorziening. Laten dat nou juist onderwerpen zijn die regelmatig bij ons aan de orde komen. De hiervoor gangbare illustraties zijn nogal afgezaagd. Daarom kondigden wij eind januari een foto/illustratie-wedstrijd aan met als onderwerp deze twee thema's in de hoop op wat origineler materiaal. Wij wisten dat het niet eenvoudig zou zijn. Des te verrassender was het aantal inzendingen. Alle deelnemers nogmaals hartelijk dank!

We hebben gekozen voor twee illustraties (Jolien Matijssen), zie volgende pagina en een foto (Anke Giesselink, Ingrid Morshuis).

Oudedagsvoorziening en estate planning

Illustraties: Jolien Matijssen

De inspecteur mag navorderen als de aangifte een verzorgde indruk maakt

De inkomstenbelasting wordt bij wijze van aanslag geheven. De uit de wet voortvloeiende materiële belastingschuld wordt geformaliseerd door de aanslag, die door de inspecteur wordt opgelegd.

In beginsel mag je als belastingplichtige op die aanslag vertrouwen. Als een aanslag te laag blijkt te zijn, kan de inspecteur echter navorderen. De bevoegdheid daartoe is aan beperkingen gebonden. Zo moet er als hoofdregel sprake zijn van een zogenoemd nieuw feit: een gegeven waarmee de inspecteur bij het opleggen van de aanslag niet bekend was. Als de inspecteur geen rekening houdt met een feit dat hem bekend had kunnen zijn, pleegt hij een zogenoemd ambtelijk verzuim. Deze systematiek gaat er vanuit dat de inspecteur daadwerkelijk alle aangiften controleert. Dat is echter al jaren niet meer het geval. De meeste aangiften worden administratief, d.w.z. zonder controle, afgedaan. Betekent dit dat de fiscus in dergelijke gevallen nooit meer kan navorderen? Nee, de inspecteur heeft ruime navorderingsmogelijkheden. Daardoor kun je helaas niet vertrouwen op de aanslag.

Als de aangifte een verzorgde indruk maakt, mag de inspecteur deze conform regelen. Het claimen van bijvoorbeeld een groot bedrag aan persoonsgeboden aftrek hoeft op zich geen reden te zijn voor een onderzoek. Het achterwege laten van een nader onderzoek kan tot een ambtelijk verzuim leiden als de inspecteur, na met een normale zorgvuldigheid kennis te hebben genomen van de aangifte, aan de juistheid van enig daarin opgenomen gegeven in redelijkheid behoort te twijfelen. Voor dergelijke twijfel is geen aanleiding bij de niet onwaarschijnlijke mogelijkheid dat de in de aangifte opgenomen gegevens toch juist zijn, [HR 31 mei 2013](#), [ECLI:NL:HR:2013:BX7184](#).

In de jurisprudentie komen we in dit soort zaken de frase tegen dat als de aangifte een verzorgde indruk maakt, de inspecteur van de juistheid daarvan mag uitgaan. Jonge belastingadviseurs die nog nooit iets anders hebben gezien dan een elektronische aangifte, kunnen zich hier waarschijnlijk weinig bij voorstellen. Een elektronische aangifte ziet er namelijk altijd verzorgd uit. Heel vroeger deed je aangifte met een papieren biljet en voegde je bijlagen bij voor aftrekposten zoals ziektekosten en giften. Dat zag er meestal wel, maar niet altijd verzorgd uit. Het criterium 'verzorgde indruk' stamt dan ook uit die periode, maar wordt vreemd genoeg nog steeds gebruikt.

Stel dat ouders in 2015 hun kind een eigenwoninglening hebben verstrekt tegen een rente van 6%. Veel adviseurs vonden dat er voor eigenwoningleningen bij de standaardrente van de Successiewet kon worden aangesloten. De aangiften van het kind 2015 tot en met 2019 zijn conform geregeld. De aangifte 2020 wordt echter uitgelicht en de inspecteur stelt vragen. Hij mag een correctie aanbrengen op de afgetrokken rente. Het is niet zo dat het impliciet accepteren van de aftrek in de jaren 2015 tot en met 2019 dit verhindert. Interessanter is de vraag of de inspecteur over deze jaren kan

navorderen? De aangiften maakten een verzorgde indruk. Wij denken dat navordering desondanks niet kan. De hoogte van de rente blijkt expliciet uit de aangifte. Ook kan naar onze mening niet worden gesproken van kwade trouw.

Met ingang van 2010 moet er bij vererving van ab-aandelen in box 2 worden afgerekend over het beleggingsvermogen van de bv. Enkele adviseurs hadden dat blijkbaar niet door en lieten die afrekening achterwege. Veel van deze aangiften werden niet gecorrigeerd. De Belastingdienst heeft achteraf deze dossiers geselecteerd en alsnog beoordeeld. De inspecteur kon uit het F-biljet niet afleiden of sprake was van ondernemingsvermogen of beleggingsvermogen. In een zaak waarin het hof concludeerde tot een ambtelijk verzuim, overwoog de Hoge Raad het volgende: "Het Hof heeft aan zijn oordeel dat de inspecteur een ambtelijk verzuim heeft begaan ten grondslag gelegd de omstandigheid dat de aanmerkelijke kans bestond dat een voordeel uit de fictieve vervreemding van het aanmerkelijk belang in aanmerking zou moeten worden genomen. De aanwezigheid van die aanmerkelijke kans sluit echter niet uit dat de niet onwaarschijnlijke mogelijkheid bestaat dat de aangifte juist is." [HR 11 september 2020](#),

[ECLI:NL:HR:2020:1411](#). Hof Amsterdam concludeert dat de inspecteur geen ambtelijk verzuim heeft begaan.³ Tijdens het schrijven van dit artikel verscheen een arrest van de Hoge Raad waarin wordt ingegaan op de al dan niet verzorgde indruk van de aangifte. X had in 2012 en 2013 betalingen gedaan voor ondernemingsschulden van zijn partner waar hij zich hoofdelijk aansprakelijk voor had gesteld. Zijn adviseur, een fiscaal deskundige, had die betalingen als negatieve inkomsten uit ROW (tbs) in de aangifte opgevoerd. De inspecteur had hier vragen over gesteld en naar aanleiding van de antwoorden de aangifte gecorrigeerd. Op grond van het leerstuk van het onzakelijke debiteurenrisico komen deze betalingen niet als ROW in aanmerking. De inspecteur heeft er niet voor gezorgd de aangifte 2012 aan te houden, ondanks dat deze was uitgeworpen. In geschil was of deze omstandigheid eraan in de weg staat over 2012 na te vorderen. Naar het oordeel van Hof Den Bosch is in de aangifte IB 2012, die er verzorgd uitzag en door een fiscaal deskundige is ingediend, weliswaar een (hoog) negatief resultaat uit overige werkzaamheden vermeld, maar kan de niet-onwaarschijnlijke mogelijkheid dat de aangifte (toch) juist kan zijn, niet worden uitgesloten. De inspecteur heeft daarom geen ambtelijk

² Uit Besluit Wob-verzoek beleid en uitvoering familiebank, 21 april 2021 blijkt dat de Belastingdienst niet akkoord gaat met 6%.

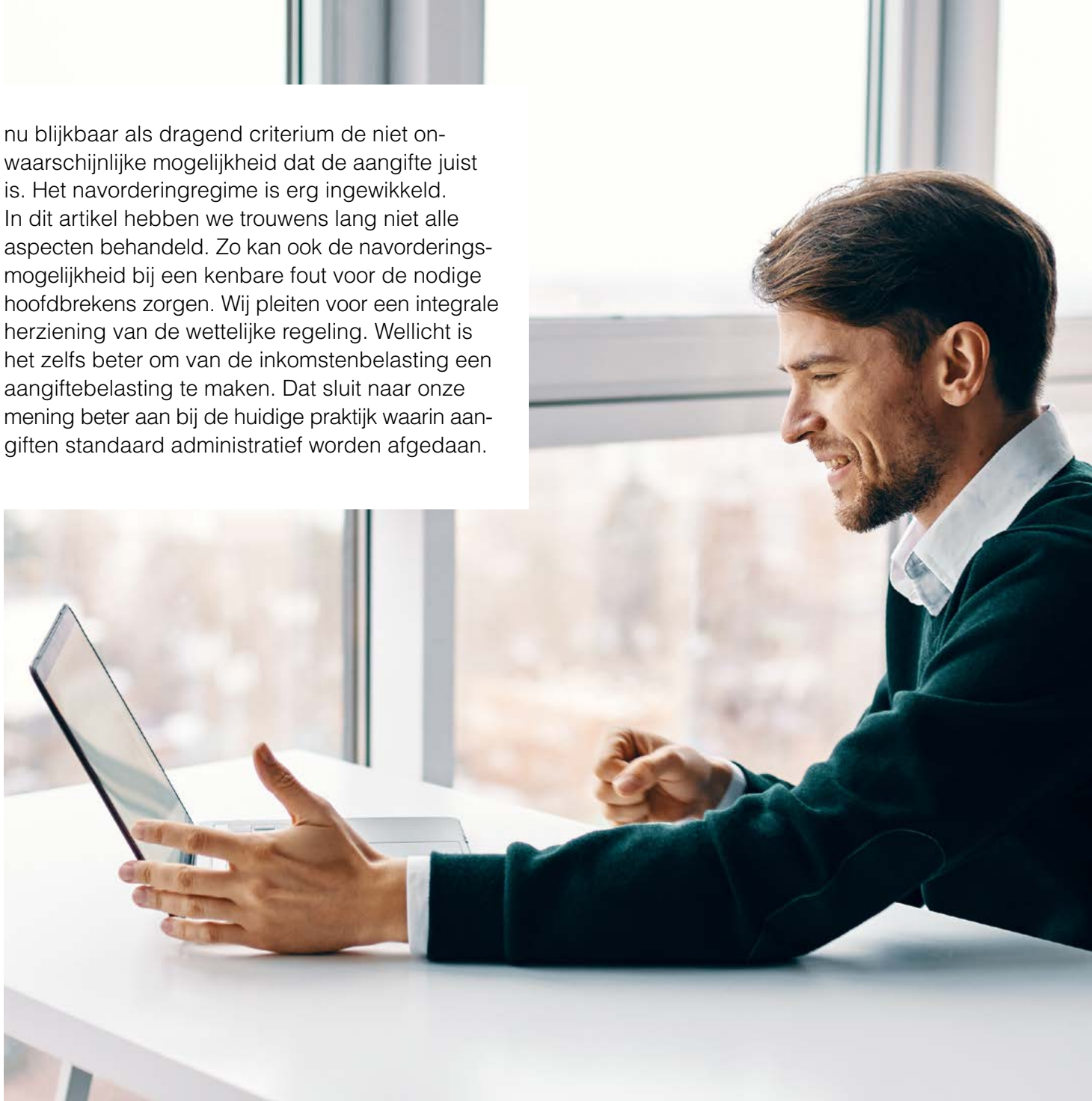
Als vuistregel leiden wij uit dit besluit af dat men maximaal 1% boven de door banken gehanteerde rentetarieven mag zitten. Ook als sprake is van topfinanciering.

³ Hof Amsterdam 11 mei 2021, [ECLI:NL:GHAMS:2021:1319](#).

verzuim begaan. X komt in cassatie tegen dit oordeel op met een beroep op HR 15 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:797.⁴ De Hoge Raad verwerpt het betoog. Uit dat arrest valt niet als algemene regel af te leiden dat de inspecteur bij een behoorlijke taakuitoefening nader onderzoek behoort in te stellen na uitworp van de aangifte op welke grond dan ook. De oordelen van het hof geven niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en zijn ook toereikend gemotiveerd. De Hoge Raad merkt hierbij op dat ervan moet worden uitgegaan dat het verzorgde uiterlijk van de aangifte niet dragend is geweest voor het oordeel van het hof dat de inspecteur over het voor de navorderingsaanslag benodigde nieuwe feit beschikt. Voor het overige wordt het cassatieberoep met toepassing van artikel 81 RO ongegrond verklaard. HR 18 maart 2022, ECLI:NL:HR:2022:379. Opmerkelijk is de frase die ons hoogste rechtscollege wijdt aan het verzorgde uiterlijk van de aangifte. Kennelijk wil de Hoge Raad duidelijk maken dat dit criterium niet meer van deze tijd is. In plaats daarvan geldt

nu blijkbaar als dragend criterium de niet onwaarschijnlijke mogelijkheid dat de aangifte juist is. Het navorderingregime is erg ingewikkeld. In dit artikel hebben we trouwens lang niet alle aspecten behandeld. Zo kan ook de navorderingsmogelijkheid bij een kenbare fout voor de nodige hoofdbrekens zorgen. Wij pleiten voor een integrale herziening van de wettelijke regeling. Wellicht is het zelfs beter om van de inkomstenbelasting een aangiftebelasting te maken. Dat sluit naar onze mening beter aan bij de huidige praktijk waarin aangiften standaard administratief worden afgedaan.

⁴ Dit arrest ging over het aangifteprogramma van de Belastingdienst dat de toegepaste inkomensafhankelijke combinatiekorting niet terug nam. Dit had de inspecteur bij het regelen van de aanslag bekend moeten zijn. Het betreft een 'beoordelingsfout' en daarmee een ambtelijk verzuim.

Legitieme portie en finaal verrekenbeding

Kinderen kunnen worden onderfd. Als zij een beroep doen op hun legitieme portie, kunnen zij toch iets uit de nalatenschap verkrijgen: de legitieme portie. De legitieme portie bedraagt ongeacht het aantal kinderen 50% van het erfdeel volgens het wettelijk erfrecht. Legitimarissen zijn de kinderen en, bij plaatsvervulling, de kleinkinderen als een kind is vooroverleden of onwaardig is. Onderstaand tref je twee casus aan met de opdracht de omvang van de legitieme portie te berekenen.

Stijn (1950) is in de oude algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Marijke (1952). Stijn is onlangs overleden. De gemeenschap van goederen heeft een waarde van €3.000.000. De waarde van Stijns privévermogen bedraagt €500.000. Dit vermogen stamt uit een erfenis waarop de erflater in zijn testament de uitsluitingsclausule had toegepast. Stijn en Marijke hebben 3 kinderen. Het oudste kind is onderfd en doet een beroep op zijn legitieme portie. Hoeveel bedraagt deze?

Jasper (1950) is in koude uitsluiting gehuwd met Wilma (1952). De huwelijkse voorwaarden bevatten een finaal verrekenbeding. Jasper is onlangs overleden. Het vermogen van Jasper heeft een waarde van €3.500.000. Van dit bedrag is ten aanzien van €500.000 bepaald dat deze niet mag worden betrokken in enig verrekenbeding (uitsluitingsclausule). Het vermogen van Wilma bedraagt nihil. Jasper en Wilma hebben 3 kinderen. Het oudste kind is onderfd en doet een beroep op zijn legitieme portie. Hoeveel bedraagt deze?

De uitwerking staat op de volgende pagina.

Uitwerking casus Stijn en Marijke

De omvang van Stijns nalatenschap bedraagt de helft van €3.000.000 plus €500.000 = €2.000.000. Een normaal erfdeel zou een kwart hiervan zijn: €500.000. De legitieme portie is daarvan de helft: €250.000.

⁵ De Hoge Raad heeft geoordeeld dat een dergelijk beding in economisch opzicht zozeer overeenstemt met de gemeenschap van goederen dat het daarmee op één lijn dient te worden gesteld, HR 27 juni 1990, BNB 1990/255.

⁶ Rechtbank Gelderland 3 november 2021, ECLI:NL:RBGEL:2021:5835. F.W.J.M. Schols *WPNR* 2000/6384 en F.W.J.M. Schols, *Quasi-erfrecht (Publicaties vanwege het Centrum voor Notarieel Recht)* 2006/IV.3.5. Zie verder T.C. Houtwout, *KWEP* 2022/2. Het heeft er alle schijn van dat de rechtbank een en ander heeft gekwalificeerd als opzetje om de legitieme aanspraken te beperken. Het verrekenbeding gold alleen bij overlijden en was in het zicht van dit overlijden aangegaan. Er is overigens geen hogere beroep ingesteld.

Uitwerking casus Jasper en Wilma

Een verplicht finaal verrekenbeding werkt voor de toepassing van de Successiewet hetzelfde uit als algehele gemeenschap van goederen.⁵ Voor de legitieme portie kan dat niet gezegd worden. Een verplicht wederkerig finaal verrekenbeding dient volgens Rechtbank Gelderland namelijk als een quasi-legaat worden gezien in de zin van art. 4:126(2)(a) BW.⁶ Voor de berekening van de legitieme portie moet de nalatenschap met dergelijke legaten worden verhoogd, wat feitelijk betekent dat de verreken-schuld uit hoofde van het verrekenbeding niet in aftrek kan komen.

De nalatenschap van Jasper bestaat uit het volgende:

Vermogen	€3.500.000
af: verreken-schuld	-/- 1.500.000
Saldo	2.000.000
Bij quasi-legaat	1.500.000
Legitieme massa	3.500.000

Een normaal erfdeel zou €875.000 bedragen (een kwart). De helft hiervan bedraagt €437.500.

Ter beperking van de legitieme aanspraken van een onterfd kind zou in casus zoals deze geadviseerd kunnen worden de huwelijkse voorwaarden te wijzingen in algehele gemeenschap van goederen.

Een kanttekening bij het voorgaande mag niet ontbreken. Het oordeel van Rechtbank Gelderland beschouwen wij als een eendagsvlieg. Voor zover ons bekend wordt dit onder de notariële wetenschappers slechts gesteund door Freek Schols. Gangbaar is de opvatting dat een finaal verrekenbeding evenals voor de toepassing van de Successiewet gelijk moet worden behandeld als algehele gemeenschap van goederen en de schuld daaruit dus niet als een quasi legaat. We wachten verdere ontwikkelingen in de jurisprudentie af.

MFAS scheelt rekenwerk

Laura van der Horst (1990) leent €50.000 van haar ouders voor een zogenoemde pluktuin. Daar zal zij kruiden en bijzondere planten verbouwen. Met dit bijzondere agrarische bedrijf richt de nieuwbakken ondernemster zich op de chefs van de betere restaurants en de groeiende groep particuliere culinaire hoogvliegers.

Afgesproken is dat zij het bedrag in 10 jaar zal aflossen in de vorm van een annuïteit. Ze spreken een rente van 4% af. De ouders hebben het bedrag op 4 april 2022 naar haar overgemaakt. Haar accountant, Jop Koedam, beschikt over MFAS en presenteert met behulp van rekenmodel 02-02 Berekeningen het volgende overzicht.

Datum	4-4-2022
Eerste balansdatum	1-1-2023
Aantal dagen tot balansdatum	272
Hoofdsom	50.000
Rente per jaar	4,00%
Aantal jaartermijnen	10
Jaarlijks annuïteit (rente + aflossing)	6.165
Totaal betalingen	61.646
Totaal rente	11.646

van	tot	rente	aflossing	schuld	balansdatum	rente jaar
4-4-2022	4-4-2023			50.000	51.490	1.490
4-4-2023	4-4-2024	2.000	4.165	45.835	47.202	1.876
4-4-2024	4-4-2025	1.833	4.331	41.504	42.741	1.704
4-4-2025	4-4-2026	1.660	4.504	37.000	38.103	1.526
4-4-2026	4-4-2027	1.480	4.685	32.315	33.278	1.340
4-4-2027	4-4-2028	1.293	4.872	27.443	28.261	1.147
4-4-2028	4-4-2029	1.098	5.067	22.376	23.043	947
4-4-2029	4-4-2030	895	5.270	17.107	17.616	738
4-4-2030	4-4-2031	684	5.480	11.626	11.973	521
4-4-2031	4-4-2032	465	5.700	5.927	6.103	295
4-4-2032	4-4-2033	237	5.927	0	0	60

Handig zo'n overzicht. Het scheelt het nodige rekenwerk en tijd. Ervan uitgaande dat Laura zich keurig aan de afspraak houdt, weten de ouders precies welk bedrag ze jaarlijks in box 3 moeten opgeven en adviseur Jop kan er de bedragen uit halen voor de balans en de resultatenrekening.

Job zoekt nog wat verder in MFAS en vindt een model geldleningsovereenkomst (nummer 03-03). Hij moet deze nog wel aanpassen aan de afspraak over de annuïtaire aflossing. Dat kan snel en efficiënt door het met het rekenmodel gegenereerde schema in de overeenkomst te plakken.

Kasteel Endegeest, Oegstgeest

Het gratis MFAS magazine verschijnt elk kwartaal en is bestemd voor onze gebruikers, prospects en andere relaties.

U kunt zich voor de reminder dat het magazine is verschenen aanmelden op onze website: www.mfas.nl.

Artikelen uit het magazine mogen worden overgenomen mits met bronvermelding.

MFAS/Meijer Fiscale Adviessystemen bv

Postbus 1013 | 2340 BA Oegstgeest

☎ 071 5190064

✉ info@mfas.nl

🌐 www.mfas.nl

